
2

Toespraak van de Oekraïense president Zelensky (videoverbinding)

Aan de orde is **de toespraak van de Oekraïense president Zelensky (videoverbinding)**.

De voorzitter:

Ik heet de leden welkom, alsook de journalisten op de publieke tribune, en alle mensen die via de televisie of online meekijken bij deze bijzondere bijeenkomst van de Tweede Kamer. Tevens heet ik welkom in de zaal de Voorzitter van de Eerste Kamer, de minister-president, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie.

Het is voor het eerst dat een buitenlands staatshoofd ons toespreekt. De aanleiding hiervoor is buitengewoon bedroevend, nu Oekraïne gebukt gaat onder wapengeweld. Ik heet de president van Oekraïne, de heer Zelensky, van harte welkom.

Mijnheer de president, het is een eer om u hier vandaag bij ons te hebben via een videoverbinding. Op een moment zoals dit is er geen afstand tussen Kiev en Den Haag, geen afstand tussen u en ons.

Hier in de plenaire zaal zijn ook aanwezig de Oekraïense ambassadeur Maksym Kononenko en de Nederlandse ambassadeur in Kiev, de heer Jennes de Mol. Ook hen heet ik van harte welkom.

Mijnheer de president, u heeft gevraagd de Tweede Kamer te mogen toespreken. Wij bieden u deze gelegenheid uiteraard graag. Ook gebruiken we dit moment om onze steun aan en medeleven met het Oekraïense volk uit te spreken. De burgers van Oekraïne zijn onschuldige slachtoffers in een oorlog. De gevolgen zijn voor hen het grootst en niet te overzien. Mensen zijn genoodzaakt hun geliefde huis en haard te verlaten. De toekomst is voor velen ongewis en beangstigend.

De inval in Oekraïne was een zwarte dag voor Europa. De aanval op Oekraïne is niet slechts een aanval op een land, het is een aanval op vrede, veiligheid en democratie.

President Zelensky, u heeft aangegeven in het Oekraïens te zullen spreken. Om de vertaling via ondertiteling goed te laten verlopen, heeft onze tolk 30 seconden nodig. Ik verzoek de leden en iedereen die dit volgt, een halve minuut geduld op te brengen, om er zeker van te zijn dat alles technisch goed verloopt. Ik meld de leden dat er geen mogelijkheid is om te interrumperen tijdens de toespraak van de president. De Kamer kan reageren in het debat dat aansluitend op de toespraak volgt.

Mijnheer Zelensky van Oekraïne, ik geef u het woord.

(De toespraak van president Zelensky luidt in vertaling als volgt.)

President Zelensky:

Hartelijk dank, mevrouw de voorzitter.

Werkt de vertaling?

Horen jullie ons?

Zien ze ons op het scherm?

Mevrouw de voorzitter, Kamerleden, meneer de minister-president, Mark.

Geachte minister van Buitenlandse Zaken en minister van Defensie.

Nederlands volk.

Het is een grote eer voor mij om als eerste buitenlandse staatshoofd hier de Tweede Kamer van Nederland en uw volk toe te spreken. Op zo'n manier, in zo'n tijd.

Ik dank u hartelijk voor deze mogelijkheid. En dat ik onder deze kritieke omstandigheden waarin mijn land en ons continent zich bevinden, direct aan u mag uitleggen wat er gebeurt en waarom het nu zo belangrijk is om samen te zijn. Samen met alle Europeanen en allen die de vrede op onze planeet op waarde schatten.

De vrede waar miljoenen mensen, een hele generatie van Europeanen, voor gevochten hebben.

De vrede die door één beslissing in één moment werd vernietigd.

Na de Tweede Wereldoorlog werd er zo veel gedaan opdat er nooit meer zoiets zou gebeuren wat er nu in Oekraïne gebeurt.

Maar alles herhaalt zich, helaas.

Nu nog maar voor één Europees land en niet voor een heel continent.

Maar ook de Tweede Wereldoorlog begon met het vernietigen van sommige landen. En later heeft het geleid tot de tragedie van Rotterdam, tot ernstige bombardementen van Londen en tot de bloedbaden in heel Europa.

Als we nu de vrede op het continent niet hebben kunnen bewaren, als de grote oorlog is teruggekeerd met niet minder wreedheid dan 80 jaar geleden, dan kan niemand een reden hebben om te denken dat de landsgrenzen agressie kunnen tegenhouden.

Vooraf omdat velen in Rusland deze agressie dieper Europa in willen brengen.

De schaduw van de ruïnes van Rotterdam hangt al boven vele Europese steden.

Oekraïne is slechts het begin.

Als Rusland niet gestopt wordt.

Als Rusland niet onmiddellijk gestopt wordt.

36 dagen!

Dat is hoeveel als ons land een-op-een tegen zogenaamd een van de sterkste legers ter wereld staat.

Rusland heeft zich tientallen jaren op een opmars tegen ons en onze vrijheid voorbereid.

Ze hebben zo veel middelen verzameld voor de oorlog, voor de dood, dat niet elk Europees land dat zou kunnen uitgeven voor het leven.

Deze Russische middelen worden nu met volle kracht en moeiteloos ingezet.

Ze werken zo dat ... hoe eng het ook klinkt, de mensen eraan beginnen te wennen.

Ze passen zich aan.

Ze laten alles wat ze over de oorlog horen langs zich heen gaan.

Ze beginnen te wennen aan het nieuws over de nieuwe bombardementen van onze vredige steden en aan de nieuwe raketinslagen.

Ze beginnen te wennen aan de vernieuwing van de lijsten van overledenen.

De dagelijkse berichten over de aantallen kapotgeschoten gebouwen, beschoten steden en gemeentes roepen al geen emoties meer op.

Voor vele anderen wordt de oorlog in Oekraïne een routine. Dat is zo. Gewoon routine.

Maar níet voor degenen wier leven elke minuut gevaar loopt.

Zoals voor de inwoners van Marioepol, die al drie weken volledig belegerd worden. En zonder water, eten, elementaire medicijnen en communicatiemiddelen zitten.

Niet voor diegenen die genoodzaakt zijn in de kelders te zitten en die waar dan ook schuilen zodat ze niet door de beschietingen omkomen.

En niet voor degenen die Rusland gedwongen heeft meegenomen naar zijn grondgebied. Zomaar gedeporteerd, zoals de nazi's dat deden in bezette landen.

Duizenden Oekraïense kinderen en tienduizenden volwassenen zijn gedwongen afgevoerd naar het grondgebied van de bezetter. Over het lot van velen van hen weten we helaas helemaal niets.

Hoe kunnen we hen terughalen? Verliezen ze het contact met hun families niet? Zou Rusland überhaupt deze mensen teruggeven?

Voor ons zijn dat de enige vragen.

Maar voor sommigen wordt het al routine die je geen aandacht meer geeft. We bevinden ons nu op een moment dat we nóg sneller en nóg harder moeten handelen dan in de eerste maand van de oorlog.

Toen de volkeren van Europa en de volkeren van de wereld zagen wat Rusland doet, was iedereen vol verontwaardiging en wilden ze helpen.

Maar de aandacht en de emoties van mensen blijven niet lang op hetzelfde gefocust. Als de situatie niet ten goede keert, gaan de mensen zich op iets anders richten. We hebben geen recht om nog 36 dagen aan deze oorlog te geven.

We moeten met z'n allen Rusland dwingen om snel tot vrede te komen. Honderden kinderen zijn vermoord.

Duizenden mensen zijn vermoord.

Tienduizenden huizen zijn vernietigd. Steden en dorpen zijn verbrand. Russische bezetters verkrachten vrouwen in door hen bezette gebieden. Ze stelen alles wat ze vinden.

Ze doden zelfs niet meer om bepaalde militaire successen te behalen. En niet om terreur te zaaien.

Ze zijn gaan doden omdat het voor hen gewoon amusement is. Amusement voor mensen die enorm veel munitie hebben en door niets worden afgeschrikt.

We zullen ons er nooit bij neerleggen!
We zullen ons blijven verdedigen.

Dames en heren!
Nederlands volk!

Ik weet dat Nederland morgen het 450ste jaar van de gewapende opstand tegen de tirannie viert. Dat is een belangrijke gebeurtenis voor jullie staat en maatschappij. Onder normale omstandigheden zou ik tot jullie spreken zoals jullie gewend zijn. Zoals over geschiedenis. Over nalatenschap. Over de prestaties van generaties mensen die 450 jaar geleden hebben geleefd. Maar vandaag, terwijl m'n land tegen tirannie vecht, praat ik er uitsluitend over als over een gebeurtenis in de tegenwoordige tijd. Als over iets wat hier en nu moet gebeuren. Hoe sneller, hoe beter.

Welk doel hadden de oprichters van Nederland? Dat is duidelijk: vrijheid, democratie, menselijke waardigheid, culturele en religieuze diversiteit.

Zo begon de weg naar alles wat het moderne Europa kenmerkt. De weg tot vrij leven van tientallen verschillende volkeren in een gebied.

De weg naar tolerantie, die, ongekend in de geschiedenis, een bepaald niveau van respect voor elkaar garandeert. En nu wordt dit alles aangevallen. Dat moet nu weer verdedigd worden.

Verdedigd in het oosten van Europa, in ons land, in Oekraïne.

Nu nog alleen in Oekraïne.

Nu nog hebben we de kans om de tirannie juist in ons land te stoppen en buiten onze Oekraïense grenzen te brengen.

Ik ben u, politici en gewone mensen, dankbaar voor de uitzonderlijke steun voor mijn land en onze mensen in deze tijd.

Voor de rol van de leider in sancties.

Voor de principiële aanpak ten opzichte van zakelijke activiteiten die verband hebben met Rusland.

Voor de hulp aan Oekraïense migranten, die in jullie land warm ontvangen zijn. Dit alles is extreem waardevol.

Maar Rusland stopt niet met gevechtsoperaties op het grondgebied van Oekraïne. Juist in Oekraïne. We moeten aanzienlijk meer doen om de vrede terug te brengen.

Om de vrijheid te beschermen en om te blijven bestaan als land. En om daadwerkelijk één cruciaal feit te realiseren: dat er nooit meer oorlog in Europa zal zijn.

Nooit meer!

In 2014 heeft de wereld nog niet volledig begrepen waarom Russische bezetters ons land binnenvielen. Toen in de Krim en gedeeltelijk in Donbas.

Jullie voelden dat wel. Nadat door hen de MH17 uit Amsterdam werd neergehaald, was daar geen enkele twijfel meer over.

Dit is een totaal onrechtvaardige oorlog.

Dit is een oorlog die je Rusland niet kunt vergeven.

Dit zijn honderden en honderden misdrijven waarvoor allen ter verantwoording geroepen moet worden. Allen die de misdadige bevelen hebben gegeven.

Allen die ze hebben uitgevoerd.

En allen die in politieke dekking voor deze bevelen voorzien.

In jullie Den Haag, de hoofdstad van het internationaal recht, weet men hoe dat gedaan moet worden.

En ik weet zeker dat zij dat zullen doen.

Zodat het internationaal recht zal zegevieren. Om de rechtsstaat te doen gelden.

Zodat iedereen ter wereld weet dat er nog rechtvaardigheid is.

Maar om dat te laten gebeuren moeten er wel strengere sancties komen.

Samen met de andere landen van de Europese Unie moet er alles aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat Rusland geen middelen zal hebben om oorlog te blijven voeren in Europa en dat er geen politieke mogelijkheid zal zijn om misdadigers te beschermen.

Sluit jullie havens voor Russische schepen, samen met de rest van de landen van de Europese Unie.

Stop welke handel dan ook met dit land dat alle lessen van de Tweede Wereldoorlog is vergeten.

Bereid jullie sneller voor om afstand te doen van de Russische energiebronnen, zodat je geen miljarden euro's betaalt voor het produceren van wapens en het financieren van massamoord.

Dames en heren!

Nederlands volk!

Tirannie moet verliezen.

Tirannie moet altijd verliezen.

En om dat te laten gebeuren, moet de vrijheid alle benodigde wapens voor de overwinning ontvangen. De wapens die op het continent zijn.

Die jullie hebben.

Oekraïne is jullie dankbaar voor de steun die het tot nu toe van jullie ontvangen heeft.

Van jullie maatschappij. Van jullie staat.

Deze steun is ongeëvenaard.

Jullie zijn leiders in de steun.

Maar de oorlog is zo intensief, de Russen zijn zo actief, dat we er aanzienlijk meer van nodig hebben.

Stingers en Panzerfausten helpen ons staande te blijven.

Maar met die wapens behaal je de overwinning niet.

We hebben enorme behoefte aan wapens die het luchtruim veilig kunnen houden en wapens waarmee we onze steden kunnen ontzetten waar Rusland kunstmatige hongersnood veroorzaakt.

We hebben wapens nodig die ons toelaten om de bezetter uit ons land te verjagen.

Vliegtuigen, tanks, luchtafweergeschut, Spikes, munitie en raketten enzovoort.

Jullie hebben al een volledig lijstje. En ik hoop dat jullie ons hierbij zo goed mogelijk kunnen helpen.

Ten tweede roep ik jullie op om invloed uit te oefenen op de internationale instellingen. De misdrijven van de Russische bezetters moeten bestraft worden.

Deportaties, massamoorden, verwoesting van de civiele infrastructuur, bombardementen van ziekenhuizen.

Hier moet een reactie op komen uit de democratische wereld.

Stellen jullie je voor ... De Russen verwoesten momenteel doelgericht onze landbouwsector.

Ze plaatsen mijnen op akkers en blazen landbouwmachines op.

Ze doen er alles aan om onze landbouwcapaciteit te verwoesten en een voedselcrisis te veroorzaken. Niet alleen in Oekraïne, overall.

En dat doen ze in het land dat een van de sterkste agrarische centra van Europa en de wereld zou kunnen worden.

Maar ik weet zeker dat wij dit te boven komen.

Ik ben ervan overtuigd dat wij samen een nog groter potentieel kunnen opbouwen.

En een echte mondiale landbouwmacht kunnen worden.

Ten derde moeten we ook al denken aan de wederopbouw van ons land.

En hoe wij, niet alleen Oekraïners, maar alle Europeanen, weer terug kunnen keren naar een vredig bestaan.

Ik droom van de dag waarop Oekraïense migranten die direct na het begin van de Russische agressie naar de Europese Unie zijn gekomen, tegen jullie "bedankt" zullen kunnen zeggen en terug kunnen gaan naar hun huis. Dat ze terug kunnen keren naar herbouwde steden en een vernieuwd Oekraïne.

En ik nodig jullie land uit om deel te nemen aan dit project van het herbouwen van Oekraïne.

Ik roep jullie op om een stad en regio van ons land te kiezen om te herbouwen.

Met de vaardigheden waar jullie goed in zijn.

Zodat ieder die in jullie land nog twijfelt zeker zal weten dat wij Oekraïners samen met jullie in de Europese Unie kunnen zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat dit ons gezamenlijke Europese huis zal versterken.
En het Europese project nog perfecter zal maken.
Ik geloof dat dat al heel snel zal gebeuren.

Omdat dit absoluut rationeel is.
Met onze mogelijkheden, onze mensen, onze kunde om vrijheid te beschermen. Jullie weten dat. En jij weet dat ook, mijn vriend Mark, dat onze toetreding tot de Europese Unie sterk van jullie afhankelijk is.

Ik dank jullie hartelijk!
Bedankt, Nederland!
Leve Oekraïne!

(Applaus)

De voorzitter:

Het was de bedoeling dat Attje Kuiken ook nog wat zou zeggen, maar omdat we zijn uitgelopen in de tijd, heeft president Zelensky de videoconferentie helaas moeten verlaten. In ieder geval zullen we de boodschap van mevrouw Attje Kuiken namens de commissie voor Buitenlandse Zaken via de ondersteuning aan president Zelensky laten toekomen, zodat die daar ook terecht komt. Het is soms een beetje improviseren. Het is jammer dat het niet is gelukt, maar hopelijk begrip daarvoor.

Voordat ik de vergadering ga schorsen, wil ik nog één ding heel kort zeggen. We hebben net een heel bijzonder en historisch moment met elkaar meegemaakt. Dat was niet mogelijk geweest zonder de professionaliteit, gedrevenheid en deskundigheid van onze Kamerorganisatie. Toen ik een paar weken geleden contact had met de ambassadeur en hij tegen mij zei dat het mooi zou zijn als president Zelensky de Tweede Kamer toespreekt, heb ik dat met mijn staf gedeeld. Het is fantastisch geweest dat men meteen begon na te denken over hoe we dat zouden kunnen organiseren. Het lijkt, met een scherm en een stopcontact, heel makkelijk maar er komt zó ongelofelijk veel bij kijken. Denk aan veiligheid en de afstemming met de ambassade. Ik wil daarom de hele Kamerorganisatie van harte danken voor het mogelijk maken hiervan.

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Daarnaast wil ik Attje en de collega's bedanken voor de samenwerking vanuit de commissie voor Buitenlandse Zaken. Toen wij elkaar die vrijdag spraken, heb jij meteen de collega's gesproken. Toen is het allemaal vrij snel in gang gezet, dus ook dank van mij aan jou.

Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze bijzondere beraadslaging. Omdat we iets verlaat zijn, stel ik voor dat we schorsen tot 11.15 uur en daarna starten met het debat over Oekraïne.

De vergadering wordt van 10.51 uur tot 11.21 uur geschorst.

De voorzitter:

Aan de orde is het debat over de toespraak van de Oekraïense president Zelensky. Voordat we daarmee van start gaan, heb ik nog even een huishoudelijke mededeling.